

κοσμικό και πολιτιστικό γεγονός των ημερών ήταν η πρεμιέρα της όπερας του Τζάκομο Πουτσίνι «Μαντάμ Μπατερφλάι» από τη νεοσύστατη Λυρική Σκηνή. Την παράσταση θα τιμούσε ο γιος του συνθέτη, γεγονός που είχε κινητοποιήσει την κοσμική Αθήνα. Ο πρεσβευτής της Ιταλίας Εμμανουέλε Γκράτσι είχε καλέσει τον Μεταξά σε γεύμα μετά την παράσταση. Ο δικτάτορας αρνήθηκε («είναι δυσάρεστο για τον καθένα μας να δεχθεί το φιλί του Ιούδα» σημείωνε στο ημερολόγιό του») και έδωσε την εντολή σε μόνο δύο υπουργούς να παρακολουθήσουν την παράσταση.

Αναχώρηση για το μέτωπο

Το βράδυ της 27ης Οκτωβρίου ο Ιταλικό Πρακτορείο Ειδήσεων «Στέφανι» εξαπολύει επίθεση εναντίον της Ελλάδας, στην οποία απαντά το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων. Η ελληνική ηγεσία πιστεύει ότι η ιταλική επίθεση είναι ζήτημα ωρών. Ο αρχηγός του ΓΕΣ Αλέξανδρος Παπάγος επικοινωνεί με τα ελληνοαλβανικά σύνορα, ενώ ενημερώνεται και ο Μεταξάς.

Τα άσχημα μαντάτα δεν θα αργήσουν. Στις 3 τα ξημερώματα της Δευτέρας 28ης Οκτωβρίου, ο πρεσβευτής της Ιταλίας στην Αθήνα, Γκράτσι θα συναντηθεί τελικά με τον Μεταξά, αλλά για να του επιδώσει στο σπίτι του στην Κηφισιά τελεσίγραφο, με το οποίο ο Μουσολίνι απαιτούσε από την Ελλάδα να μην εμποδίσει το στρατό του να καταλάβει ορισμένες στρατηγικές θέσεις στη χώρα μας. Η κυβέρνηση των Αθηνών είχε διορίσει τρεις ώρες για να δώσει την απάντησή της. Ωστόσο, αυτή ήταν αυτονόητη για τον δικτάτορα: «Donc, Monsieur c'est la guerre» («Λοιπόν, Κύριέ μου έχουμε πόλεμο!»). Με αυτές τις φράσεις στα Γαλλικά ειπώθηκε το ΟΧΙ από τον Μεταξά, που απηχούσε τις διαθέσεις του ελληνικού λαού. Αμέσως μετά, ο Μεταξάς ενημέρωσε τον άγγλο πρέσβη Πάλερετ και ζήτησε τη βοήθεια του Ηνωμένου Βασιλείου.

Οι Ιταλοί δεν περίμεναν την εκπνοή του τελεσιγράφου. Ο αρχιστράτηγος Βισκόντι

Πράσκα έδωσε την εντολή για προσβολή των ελληνικών θέσεων από τις 5 το πρωί. Την ώρα αυτή σημειώθηκε και η πρώτη ελληνική απώλεια. Ο 27χρονος πεζικάριος Βασίλειος Τσιαβαλιάρης από τα Τρίκαλα, που υπηρετούσε σε φυλάκιο της ελληνοαλβανικής μεθορίου, σκοτώθηκε από θραύσμα ιταλικού όλμου. Η ιταλική επίθεση εκδηλώθηκε με εισβολή ισχυρών στρατιωτικών δυνάμεων στους τομείς της Πίνδου και της Ηπείρου (από το Γράμμο μέχρι το Ιόνιο) και με τοπικές συμπλοκές στην περιοχή της ΒΔ Μακεδονίας. Ο ιταλός αρχιστράτηγος Βισκόντι Πράσκα είχε στη διάθεσή του 135.000 άνδρες και ο έλληνας ομόλογός του Αλέξανδρος Παπάγος μόλις 35.000.

Στις 9:30 το πρωί πραγματοποιούνται και οι πρώτοι αεροπορικοί βομβαρδισμοί στον Πειραιά και το Τατόι δίχως συνέπειες, ενώ στην Πάτρα θα υπάρξουν νεκροί. Βομβαρδίστηκαν, ακόμη, η Διώρυγα της Κορίνθου και η ναυτική βάση της Πρέβεζας. Το απόγευμα της 28ης Οκτωβρίου ο Μουσολίνι γεμάτος καμάρι ανακοίνωνε στο Χίτλερ, με τον οποίο συναντήθηκε στη Φλωρεντία, την επίθεση κατά της Ελλάδας.

Ελληνοαλβανικά σύνορα

Το ΟΧΙ γίνεται δεκτό με πρωτοφανή ενθουσιασμό απ' όλο τον ελληνικό λαό, που ξυπνά στις 6 το πρωί από τους συριγμούς των σειρήνων και ξεχύνεται στους δρόμους, κρατώντας τη γαλανόλευκη. Οι στρατεύσιμοι ετοιμάζονταν για το μέτωπο «με το χαμόγελο στα χείλη» και το ραδιόφωνο μετέδιδε διαρκώς το περίφημο πρώτο ανακοινωθέν του Γενικού Στρατηγείου: «Αι ιταλικά στρατιωτικά δυνάμεις προσβάλουν από της 5:30 πρωινής σήμερα τα ημέτερα τμήματα προκαλύψεως της ελληνοαλβανικής μεθορίου. Αι ημέτεραι δυνάμεις αμύνονται του πατρίου εδάφους».

Η απόφαση της Ελλάδας να αντισταθεί προκαλεί αυθημερόν εκδηλώσεις θαυμασμού, κυρίως στη Μεγάλη Βρετανία και τις χώρες της Κοινοπολιτείας. Σταδιακά αρχίζουν να καταφθάνουν δεκάδες μηνύματα συμπαράστασης, με πρώτο

αυτό του βασιλιά της Αγγλίας Γεώργιου ΣΤ', που τονίζει: «Η υπόθεσίς σας είναι και ιδική μας υπόθεση». Στο ίδιο μήκος κύματος και το τηλεγράφημα του Τσόρτσιλ: «Θα σας παράσχομεν όλην την δυνατήν βοήθειαν μαχόμενοι εναντίον του κοινού εχθρού και θα μοιρασθώμεν την κοινήν νίκην».

Οι ΗΠΑ, που ήταν εκτός πολέμου, εξέφρασαν απλώς τη λύπη τους δια του Προέδρου Ρούζβελτ, ενώ η Σοβιετική Ένωση παρέμεινε «άφωνη», αφού δεσμευόταν από το Σύμφωνο Ρίμπεντροπ - Μολότοφ. Σε αντίθεση, ο Τουρκικός Τύπος δεν φείσθηκε διθυραμβικών επαίνων για το «ΟΧΙ». Η «ΙΚδάμ» έγραφε στις 29 Οκτωβρίου «Ζήτω η Ελλάς! Είμαστε υπερήφανοι, που έχουμε σύμμαχο ένα τέτοιο έθνος», ενώ η «Βακίτ» ανέφερε την Ελλάδα ως «αλησμόνητο για όλο τον κόσμο παράδειγμα γενναιότητας».

Πηγή: sansimera.gr